

1 YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA (TOIMIELIN, 650)

1.1 Ympäristöterveydenhuolto (Tulosalue, 651)

Tulosalueen toiminnot

660 Hallinto
670 Ympäristöterveysvalvonta
680 Eläinlääkintähuolto

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Ympäristöterveydenhuollon tarkoituksena on edistää ja valvoa elinympäristön ja yksilön terveyttä ja turvallisuutta sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on kunnallinen elintarvike-, tupakka- ja terveydensuojeluvalvonta, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta, zoonoosien ja eläintautien ennaltaehkäisy sekä eläinlääkäripalvelut ja talteen otettujen seuraeläinten hoidon järjestäminen. Tehtävät ovat lakisääteisiä ja merkittävä osa tehtävistä on viranomaistehtäviä.

Ympäristöterveysvalvonnan tehtäviin kuuluu kansanterveyslaissa määriteltyjen lakien (terveydensuojelulaki, elintarvikelaki sekä tupakkalaki) mukainen kunnille kuuluva valvonta. Lisäksi valvotaan lääkelain mukaista nikotiinikorvausvalmisteiden myyntiä.

Ympäristöterveysvalvonnan tehtäviä ovat mm. toiminnanharjoittajien ja kuntalaisten neuvonta ja ohjaus, valvontakohteiden toimintaa koskevien ilmoitusten tai hakemusten käsittely ja niistä annettavat todistukset tai tehtävät päätökset (ennakkovalvonta), luvanvaraisen toiminnan päättyessä perumispäätösten teko ja lopetusilmoitusten käsittelystä annettavat todistukset, valvontakohteisiin suoritettavat säännölliset, suunnitelman mukaiset tarkastukset sekä mahdollinen jälkivalvonta, näytteenotto tarvittaessa, lainsäädännön noudattamatta jättämisestä tai ilmeistä terveyshaittaa aiheuttavasta toiminnasta johtuvien määräysten, ja kieltojen sekä kieltopäätösten ja väliaikaisten toimenpidekieltojen antaminen, lausuntojen antaminen esimerkiksi kaavaehdotuksista, ympäristö- ja rakennusluvista sekä niihin läheisesti liittyvät selvitykset sekä varautuminen häiriötilanteisiin.

Eläinlääkintähuollon tehtävänä on eläinlääkintähuoltolain mukaisten kunnan tehtävien hoitaminen ja kunnaneläinlääkäreille säädettyjen tehtävien hoitaminen. Tehtävä kattaa peruseläinlääkäripalvelut, kiireellisen eläinlääkäriavun sekä eläimistä saatavien elintarvikkeiden alkutuotannon terveydellisen valvonnan, lausuntojen antamisen eläintenpitopaikkojen ja ympäristölupaprosessissa, eläinperäisten elintarvikkeiden turvallisuuden valvonnan, eläintenpidon terveydellisen valvonnan, eläintautien vastustamisen ja ennaltaehkäisemisen sekä eläinsuojelun. Peruseläinlääkäripalvelut ja kiireellisen eläinlääkäriavun saaminen toteutetaan ympärivuorokautisena koko alueella siten, että alue on jaettu kahteen päivystyspiiriin: Sisä-Savon alue (Rautalampi, Suonenjoki, Vesanto, Tervo ja ostopalveluna Kuopiolle Karttulan alueen suurelänpäivystys) sekä Keiteleen ja Pielaveden alue.

Tulosalueen lähivuosien palvelutarpeiden ja -rakenteiden muutokset

Yhteiset:

Yhteistoiminta-alue aloitti toimintansa v. 2012 alusta. Palvelutuotantoa on uudelleenorganisoitu ja priorisoitu tarpeen mukaan sekä toimintaa pyritty kehittämään ja tehostamaan toteumien perusteella. Keiteleellä resurssipula eläinlääkinnän puolella.

Vuoden 2024 yleisenä tavoitteena on edelleen toimintavalmiuden ylläpitäminen sekä parantaminen. Samalla kun valmistaudumme lisääntyvään yhteistyöhön alueellisten toimijoiden ja muiden yhteistoiminta-alueiden kanssa. Henkilöstölle varataan riittävästi tilaisuuksia osallistua mahdollisesti

Eläinlääkintähuolto:

Valvontaa jatketaan alueellisen eläinlääkintähuoltosuunnitelman mukaisesti. Priorisointia joudutaan tekemään edelleen valvontatarpeen määrittelyssä, etenkin suunnittemattomien eläinsuojelutehtävien osuuden ollessa suunniteltua suurempi. Valvontaeläinlääkärin resurssia on lisätty yhteisellä valvontaeläinlääkäriviralla (40% Tervo/60% Siilinjärvi) Siilinjärven kanssa, tämä sopimus kuitenkin on loppunut vuoden 2023 aikana. Kesäkuusta 2023 saakka alueella ei ole ollut lainkaan valvontaeläinlääkäreitä. Valvontaeläinlääkärin viran täyttäminen ja tarvittavan lisäresurssin saaminen on toteutettava alkuvuodesta 2024.

Tilayksiköiden kasvun myötä eläinlääkintähuollossa on edelleen aiempaa enemmän tarvetta suunnitelmalliselle ja ajanvarausperusteiselle palvelulle, mitä on saatu toteutettua päivystysjärjestelmän uudelleen organisoinnilla. Työjärjestelyissä on edelleen otettava huomioon myös mahdollisuus jakaa viranhoito kahdelle eri henkilölle, minkä ei kuitenkaan oleteta aiheuttavan korotuksia palkkamenoihin. Lisäksi tällä pyritään parantamaan henkilöstön työssä jaksamista, ennakoitavuutta sekä toiminnan suunniteltavuutta.

Vuoden 2023 alusta lähtien eläinlääkärisopimuksessa on ollut voimassa pakollinen viikoittainen lepopäivä, tämä vaikuttaa päivystys- ja läsnäololistojen laatimiseen ja siksi on ehdottoman tärkeää, että henkilöstömäärä on riittävä koko alueella.

Vuoden 2023 alusta päivystyskorvaukset nousivat 100% Lääkärisopimuksen mukaisesti. Tätä ei oltu osattu budjetoida vuodelle 2023, mikä näkyy kustannusten ylitymisessä. Vuodelle 2024 päivystyskorvaukset on budjetoitu oikein. Toisaalta vuonna 2023 paikallissopimuksessa sovittujen päivystysvelvollisuuden ylitymisestä johtuvien sekä ylimääräisille päivystäjille maksettujen korotettujen päivystyskorvausten määrä on ollut huomattavasti pienempi, sillä vakituisia sijaisia on onnistuttu saamaan paremmin.

Vakinaisten viranhaltijoiden palkkakustannus on edellisvuoden tasolla. Myös sijaisten palkkojen kustannuksia on nostettu. Eläintenhoitajien palkkoja on budjetoitu vuodelle 2024 hieman edellisvuotta enemmän.

Vuonna 2023 on saatu kaksi vakinaista praktikkoeläinlääkäreitä avoimena olleisiin virkoihin. Toista virkaa on hoidettu jo pidempään sijaisvoimin täysiaikaisesti ja toistakin osa-aikaisesti. Vuonna 2023 on saatu rekrytoitua hyvin pitkäaikaisia sijaisia, joka on vaikuttanut positiivisesti vakituisen henkilöstön jaksamiseen. Myös vuosilomia ja päivystysvapaita on pystytty pitämään edellisvuosia paremmin. Sen sijaan ylimääräisiä päivystäjiä on tarvittu vähemmän, mikä vaikuttaa päivystyskustannuksiin säästävästi. Sijaisia on tarvittu myös siksi, että vakituinen henkilöstö on joutunut tekemään normaalia enemmän valvontatehtäviä valvontaeläinlääkäriresurssin puutteesta johtuen. Myös johtajaresurssin puute on vaikuttanut sijaisten määrään, sillä yksi praktikko on tehnyt esimiestehtäviä.

Jatkossakin sijaisten rekrytointiin tulee panostaa, sillä valtakunnallisen eläinlääkäripulanvuoksi sijaisia ei ole helposti saatavilla. Sijaisille tulee pystyä tarjoamaan majoitus, matkakulut ja yleensä vakinaista henkilökuntaa korkeammat korvaukset, mikä on huomioitava henkilöstökuluissa. Riittävä sijaisten rekrytointi on kuitenkin ensiarvoisen tärkeää palvelujen turvaamisen ja henkilöstön jaksamisen ja hyvinvoinnin kannalta.

Eläinlääkintäohjelmisto on jouduttu vuoden 2023 lopussa vaihtamaan uuteen selainpohjaiseen, vanhan ohjelmiston loputtua. Tämä aiheutti kustannuksia ohjelmiston vaihdon yhteydessä. Jatkossa ohjelmistokulut pysyvät lähes ennallaan. Sähköisten ja mobiilijärjestelmien täysimääräinen käyttö vaatii myös riittävät laiteresurssit. Tietokoneiden, potilasohjelmien, mobiililaitteiden ja puhelinten määrän ja laadun on oltava riittävät ja ajantasaiset, jotta niitä pystytään hyödyntämään täysimääräisesti.

	suurempia palveluyksiköitä tulevaisuudessa.	
	Vähintäänkin nykyisten resurssien turvaaminen mahdollisesti tulevien palveluyksiköiden muodostumisen yhteydessä.	

Eläinlääkintähuolto		
Alueen eläinlääkintähuollon, eläinsuojeluvalvonnan, zoonosien, eläintautien vastustamisen, ja ennaltaehkäisemisen sekä alkutuotannon terveydellisen ja elintarviketurvallisuuden valvonnan toteuttaminen.	Eläinlääkintähuoltosuunnitelman toteuttaminen. Valvontatehtävien organisointi ja delegointi praktikoille valvontaresurssinollessa riittämätön.	
	Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto. Zoonosien tiedostaminen ja niistä tiedottaminen ja huomioiminen entistä paremmin eläinlääkintätyössä ja neuvonnassa.	
Palveluiden parantaminen, työhyvinvoinnin edistäminen, henkilöresurssien ja ajankäytön tehostaminen.	Uuden eläinlääkintäohjelmiston käyttöönotto ja täysipainoinen hyödyntäminen.	
	Avustajan/avustajien toimenkuvan selkiyttäminen, vakiinnuttaminen ja hyödyntäminen osana koko työyhteisöä	
	Valvontaeläinlääkäriyhteistyön kehittäminen ja jatkaminen Siilinjärven kanssa.	
Kustannusten hallinta	Klinikkamaksun käyttöönoton ja sen vaikutusten selvittäminen	
Toimiva työyhteisö	Resurssien turvaaminen täyttämällä avoimet virat ja sijaisjärjestelyin tarpeen mukaan. Sijaisten rekrytoinnin, perehdyttämisen ja yhteydenpidon kehittäminen	
	Pielavesi-Keitele-alueen toiminnan ja yhteisvastaanoton kehittäminen	
	Yhteisöllisyyden, yhteistyön ja tiedonkulun lisääminen koko työyhteisön välillä.	

TOIMINTA JA TUNNUSLUKUJA

Ympäristöterveysvalvonta	TP 2022	TA 2023(*)	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Valvontasuunnitelman mukaiset ETL:n tarkastukset	96	160	160	160	160
Suunnitelman ulkopuoliset ETL:n tarkastukset	4	20	20	20	20
Muu ETL:n toimenpide (ohjauskäynti, lausunto, neuvonta tmv.)	400	120	160	160	160
Valvontasuunnitelman mukaiset EtL:n maitohygieniatarkastukset	4	20	20	20	20
Valvontasuunnitelman mukaiset TsL:n tarkastukset	34	70	90	80	70
Suunnitelman ulkopuoliset TsL:n tarkastukset	3	50	50	50	50
Muu TsL:n toimenpide (ohjauskäynti, lausunto, neuvonta tmv.)	500	200	400	400	400
Valvontasuunnitelman mukaiset TupakkaL:n tarkastukset	17	20	30	20	20
Suunnitelman ulkopuoliset TupakkaL:n tarkastukset	1	20	10	10	10
Muu TupakkaL:n toimenpide (ohjauskäynti, lausunto, neuvonta tmv.)	10	30	10	10	10
Eläinlääkintähuolto	TP 2022	TA 2023(*)	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Hyötyeläinkäynnit virka-aikana	1549	1527	1500	1500	1500
Ei-hyötyeläinkäynnit virka-aikana	4589	4904	4900	4900	4900
Hyötyeläinkäynnit päivystysaikana	375	301	300	300	300
Ei-hyötyeläinkäynnit päivystysaikana	507	564	560	560	560
Eläintautivalvonta suoritteet	8	15	15	15	15
Eläinsuojeluvalvonta/ suunniteltu valvonta ilmoituksen varaisissa kohteissa	0	ELHS:n mukaan 39	25	25	25
Eläinsuojeluvalvonta/ suunnitelman ulkopuoliset tarkastukset (eläinsuojeluilmoitukset)	39	50	50	50	50
Vapaaehtoisin terveydenhuolto-ohjelmiin (naseva, sikava) liittyvien pyydettyjen käyntien toteutuminen. (%)	95	100	100	100	100

e) omaisuusriskit

- Irtaimiston luettelointia suoritettu
- Vakuutukset tarkastettu ohjatusti
- Henkilöstö käyttää omia ajoneuvoja virkamatkoihin ja –tehtäviin
- ATK-järjestelmien tietoturva ohjeistuksen mukaisesti

f) toimintaympäristön muutoksista johtuvat riskit

- mahdolliset muutokset toimintaympäristössä saattavat aiheuttaa ainakin väliaikaista kuormitusta henkilöstössä, muutosten vaikutusta kokonaisuudessaan on mahdotonta arvioida

g) henkilöriskit

- Henkilöressurssien riittävyys - osaavan, vastuuntuntoisen ja ammattitaitoisen työvoiman saanti on haastavaa.
- Johtamisen järjestelmä tuo riskin resurssien ollessa rajalliset.
- Tehtäväkuvaukset päivitetään tarvittaessa, kehityskeskustelut pidetään vuosittain.
- Työhyvinvointiin ja jaksamiseen kiinnitetty huomiota (eläinlääkintä), työnkuvia selkiytetty eläinlääkinnässä.
- Mahdollistetaan kouluttautuminen ja osaamisen ylläpito koulutusmäärärahojen puitteissa.
- Pyritään tiivistämään ja tehostamaan toimiala- ja kuntarajat ylittävää yhteistyötä sekä Pohjois-Savon valvonta-alueiden välistä yhteistyötä.

h) palveluiden tuottamisen riskit häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

- Normaaliolojen erityistilannesuunnitelma laadittu, päivitetään, hyväksytetään lautakunnassa ja toimitetaan asianmukaisesti eri viranomaisille ja yhteistyötahoille tiedoksi.

Riskien vaikutusten arviointi ja suunnitelma riskien hallitsemiseksi on ennakoiva asenne riskiarvioinnissa ja toiminnassamme (erityistilannesuunnitelma).

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Tuloarviot ja määrärahat	Tilinpäätös 2022 €	Talousarvio 2023 €	Talousarvio 2024 €	Suunnitelma 2025 1 000 €	Suunnitelma 2026 1 000 €
Toimintatulot	1.453.101	1.486.416	1.657.966		
Toimintamenot	-1.478.748	-1.470.140	-1.696.130		
Toimintakate (netto)	-25.646	16.276	-38.164		
Poistot ja arvonalentumiset	-734	-750			
Laskennalliset erät	-142.795	-120.670	-118.384		

=valtuustoon nähden sitovat erät

B u d j e t t i

Lautakunta

Lautakunta

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	TP 2022	Ed.budjett 2023	Budjetti 2024	Muutos %
006600 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON HALLINTO				
KÄYTTÖTALOUS				
TALOUS				
TOIMINTATUOTOT	1 285 474	1 297 866	1 463 466	12,8
TOIMINTAKULUT	-48 627	-47 250	-54 890	16,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1 236 847	1 250 616	1 408 576	12,6
Poistot ja arvonalentumiset	-734	-750		-100,0
LASKENNALLISET ERÄT	-7 325	-6 100	-4 720	-22,6
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 228 787	1 243 766	1 403 856	12,9
006650 TERVEYSVALVONTA				
KÄYTTÖTALOUS				
TALOUS				
TOIMINTATUOTOT	57 952	69 900	70 850	1,4
TOIMINTAKULUT	-341 760	-368 870	-433 370	17,5
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-283 809	-298 970	-362 520	21,3
LASKENNALLISET ERÄT	-24 690	-31 800	-20 000	-37,1
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-308 499	-330 770	-382 520	15,6
006700 ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO				
KÄYTTÖTALOUS				
TALOUS				
TOIMINTATUOTOT	109 676	118 650	123 650	4,2
TOIMINTAKULUT	-1 088 360	-1 054 020	-1 207 870	14,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-978 684	-935 370	-1 084 220	15,9
LASKENNALLISET ERÄT	-110 779	-82 770	-55 500	-32,9
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 089 464	-1 018 140	-1 139 720	11,9
00000650 YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA				
KÄYTTÖTALOUS				
TALOUS				
TOIMINTATUOTOT	1 453 101	1 486 416	1 657 966	11,5
TOIMINTAKULUT	-1 478 748	-1 470 140	-1 696 130	15,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-25 646	16 276	-38 164	-334,5
Poistot ja arvonalentumiset	-734	-750		-100,0
LASKENNALLISET ERÄT	-142 795	-120 670	-80 220	-33,5
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-169 175	-105 144	-118 384	12,6